

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ALEXIS BOUVIER

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΥΧΤΩΝΕ παιά... Στις εξώπορτες είχανε βγει ένα πλήθος γειτόνισσες και εκάπταζαν περιφρονητικά μία διατυχημένη γυναίκα από περνούσε. Τά παιδιά επρότειναν πρὸς αὐτὴν κοροιδευτικά τὴ βρωμερά μπουσουδάκια τους... Τά σκυλιὰ τὴν πλησίαζαν, μυρίζοντας τὸ φουστάνι τῆς κ' ἀποκαρδύνοντουσαν μουγκρίζοντας...

Οἱ ἄντρες τέλος περνούσαν μισροστά τῆς ἀδιάφοροι, ἔλεγαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο πονηρά:

— Μπᾶ!... μπᾶ!... Ἡ Ἰωάννα!...

Ὁ ἥλιος, ποῦχε ἀπὸ ὄρας βασιλέψει, ἐφίλιγγε τὸν οὐρανὸ καὶ ἡ αὐρα, ποὺ περνούσε ἀπ' τῆς παχαλιές καὶ τῆς ἀνθιούμενες μηλιές, φυσούσε θερμὴ καὶ μρωμένη...

Ἡ γυναίκα αὐτὴ — ἡ Ἰωάννα, ὡπως τὴν ἔλεγαν — ἦτανε μόλις εἰκοσι χρόνων... Ἦταν γλυκιά, τὰ μαλλιά τῆς ἀχτίστια ἔφεπταν ἀταχτὰ ἀπάνω στοὺς ὄμους τῆς, ἡ δυστυχία εἶχε βαθυλώσει τὰ μάγουλά τῆς καὶ ἡ ντροπὴ τὴν ἔκανε νὰ περπατᾷ μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο...

Ἐνα μικρὸ ἀγγελόπαι, μὲ φωτεινὰ μάτια, τριανταφυλλένια μάγουλα καὶ ὀδονόγωνα χρυσοῦ μαλλιά, πασιμένο ἀπὸ τὸ φουστάνι τῆς, περπατοῦσε στὸ πλατὶ τῆς, κατίζοντας διαρκῶς πίσω του καὶ χαμογελώντας στὰ ἀκάθαρτα μαγκώπαιδα, ποὺ ἔκαναν διάφορους μορφοσμούς.

Ἦταν θλιβερὸ τὸ θέαμα, νὰ βλέπῃ κανεὶς τὴ μητέρα αὐτῆς μαζὺ μὲ τὸ παιδί τῆς, ὀλομόναχους μέσα στὸ πολυθρόνο αὐτὸ χωριὸ καὶ τὴν πρόσκαιρη καὶ γελωστὴ φύση του.

Ἡ Ἰωάννα, ἀφοῦ διάσχισε ὀλόκληρο τὸ χωριὸ, στάθηκε τέλος μισροστὸ στὸ τελευταῖο σπίτι του... Στάθηκε μισροστὰ στὴν πόρτα, ἐνῶ τὸ παιδί τῆς, ἀρίνοντας τὸ φόρεμά τῆς, διενδύθηκε πρὸς τ' ἄλλα παιδιά, ποὺ τοὺς εἶχαν ἀκολουθήσει ὡς ἐκεῖ... Αὐτά, στὴν ἀρχή, τραβήχτηκαν πίσω, μὰ ἐπειδὴ ἐκεῖνο τοὺς χαμογελοῦσε μὲ καλοσύνη, τὰ μικρὰ ἀγγόμια δὲν ἀργησαν νὰ ἡμερώσουν καὶ εἶσι εἰπειτὰ ἀπὸ μερικὰ λεπτὰ, ἔπαιζαν μαζὺ, σὰν παλφοὶ φίλοι...

Ἡ Ἰωάννα χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, μισροστὸ στὸ ὄμοιο εἶχε σταθεῖ... Ἐνας γέρος τὴν ἀνοίξε, μὰ βλέποντάς τὴν, τραβήχτηκε πίσω κατὰ πηλίκτος καὶ τῆς εἶπε:

— Τί θέλεις ἐδὼ ἐδῶ;

Ἡ Ἰωάννα ἀκούηθηκε ἀπάνω στὴν πόρτα γιὰ νὰ μὴ σωριασθῆ κάτω...

— Ἐμπρός!... Ἐμπρός!... Φύγε!... ἐξακολουθῆσε ὁ γέρος. Φύγε ἀπὸ δῶ, Ἰητάνα!... Μὴ βρωμίζεις τὸ σπίτι μου...

— Πατέρα! ἐτραυλίσε ἱκετευτικά ἡ Ἰωάννα.

— Φύγε!... Φύγε!... Ξαναπέ εὐ γέρος, ποὺ ἄγριος ἔχε...

Μὰ ἡ Ἰωάννα εἶχε μπαί μέσα καὶ εἶχε προχωρήσει ὡς τὸ τραπέζι τῆς εἰσοδοῦ... Μὲ τὸ κορμί γυμνῶνο, μὲ τὸ κεφάλι σκυφτὸ ἔκρυβε μὲ τὸ ἔνα τῆς χερὶ τὰ μάτια τῆς, ποὺ ἦσαν πλημμυρισμένα δάκρυα, ἀποφασισμένη νὰ μὴ φύγῃ μόνῃ τῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς βίας...

— Ἐγὼ πατέρας σου;... εἶπε ὁ γέρος ἴσως ἀπὸ μὰ μικρὴ σιωπῆ... Μπορεῖ ποτὲ μὰ Ἰητάνα σὰν καὶ σένα νὰ εἶνε ἡ κόρη μου;... Ἡ κόρη μου!... Ἐχε βέβαια κ' ἐγὼ ἕνα κορίτσι, ποὺ ἡ μακαρίτισσα ἡ γυναίκα μου τὸ λάτρευε... Μὰ αὐτὸ ἦταν ἕνα καλὸ κ' ὀμοιορ κορίτσι, τὸν ὄμοιο ἐμεῖς, οἱ φτωχοὶ γονεῖς του, εἶχαμε ἀμειρώσει ἅλη μας τὴ ζωὴ... Ποῖν ἔφημερῶσε ἀκόμα, εἶτε φρουσσε βροχῆς, εἶτε ἐβροχε, εἶτε χιόνιζε, πηγαίναμε καὶ σκάδαμε τὴ γῆ γιὰ νὰ τῆς μαζέψουμε τὴν προῖα, νὰ τὴν καλοπαντρέψουμε καὶ νὰ τὴν κάνουμε μεγάλη κυρία... Περιορίζοντο τὸ ἴδιο τὸ ψωμί μας, τὴν ἀποτραβήξαμε ἀπὸ τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ γιὰ νὰ τὴν βάλουμε οὐκότεροφ ἢ ἕνα μεγάλο λύκειο... Τὴν ἠθέλαμε ὀμοιοφ καὶ γιὰ νὰ τὸ πετύχουμε αὐτὸ, ἀδιαφοροῦσαμε γιὰ τὸν ἐαυτὸ μας, γιὰ τὴν ὑγεία μας, γιὰ τὴ ζωὴ μας... Ὅταν ἐμεγαλώσαμε λίγο καὶ γίνικε τίμα σὰν τὸν πατέρα τῆς κ' ἀγγὴ σὰν τὴν μητέρα τῆς, ἐμεῖς, ποὺ εἶχαμε ἀνάγκη τὸν πάντων, περιορίσαμε τὰ ἔξοδά μας, σφιχτήραμε, δουλέψαμε σὰν τὰ σκυλιὰ γιὰ νὰ τῆς κάνουμε ὀμοιοφ μισροσῶνο μὲ μεγάλη τὴν προῖα καὶ γιὰ νὰ τῆς δώσουμε τὸν ἄντρα ποὺ θὰ τῆς διαλέγαμε... Κοντεύαμε παιὶ ἔτσι νὰ πραγματοποιήσουμε τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς μας...

Γι' αὐτὸ, ὅταν κάθε βράδι γυρίζαμε μαζὺ μὲ τὴ γορᾶ στὸ σπίτι γιὰ νὰ φάμε, βλέποντας τὴν κοπέλα μας ὀμοιοφ καὶ ἀνταξία μας, παρηγοροῖαμε γιὰ τὴ φτώχεια μας καὶ τοὺς κόπους μας... Κι' ἐκεῖνη;... Ἐκεῖνη;... Ἡ ἔλκενι πὸς μὰς ἐπλήρωσε γιὰ ἅλ' αὐτὰ;... Ἐργη ἕνα βράδι καὶ μὰς ἄφησε, ἀκολουθώντας ἕναν ἄβλιο, ἕναν παλῆνθρωπο, ἕνα πιστόνο!... Ἐτσι ἔκανε νὰ γελᾶσουν μαζὺ τῆς ὄμοιο ἡ ἄντρες τοῦ χωριοῦ, ποὺ θὰ σκοποῦνόντουσαν πρὶν γιὰ μὰ ματιά τῆς...

Ἐτοτε ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ, βαρεῖα σιωπῆ ἐπακολούθησε. ποὺ τὴν δέκοπταν μόνο οἱ λυγμοὶ τῆς Ἰωάννας καὶ ἡ χαμοῖμενες κροάγγες τὸν παιδιὰν ποὺ ἔπαιζαν ἔξω...

— Ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς δάκρυα — ἐξακολούθησε πάλι σὲ λίγο ὁ γέρος — καὶ ἐπειδὴ ἔμενε ὄμοιοφ ἔξω στὸ δρόμο, γιὰ νὰ δῆ ἡμῶς ἡ κόρη τῆς ἔναγγόριζε, ἡ φτωχὴ γορᾶ μὲ ἄρχισε νὰ βήχῃ κ' ἀρρώστησε... Ἐπεισε κατόπιν στὸ κρεβάτι γιὰ νὰ μὴ σηκωθῆ παιὶ ποτὲ... Καὶ μὰ μέρα τὴν ὀδηγήσαμε στὸ νεκροταφεῖο... Σὺμφωνα μὲ τὴν τελευταία τῆς θέληση, τῆς εἶχαμε βάλει στὰ χεῖρα τῆς ἕνα μικρὸ ὄμοιο σκουφάκι κεντητὸ, ποὺ τὸ εἶχε πλέξει γιὰ νὰ τὸ φορῆσθ τὴν ἡμέρα τῆς πρώτης μεταλήμεως τῆς κόρης τῆς...

— Πατέρα!... Πατέρα!... Ἐλεος!... Ἐλεος!... ἐτραυλίσε ἡ Ἰωάννα.

— Σ' ὄμοιο αὐτὸ τὸ διάστημα... ἐκεῖνη... ἡ κόρη μας, ζῶσε ντροπασμένα στὸ Παρίσι... Ὅσοι γυροῦσαν ἀπὸ κει, μὸς ἔλεγαν:

— «Εἶδα τὴν κόρη σου στὸ θέατρο ἢ στὸ δάσος τῆς Βουλώνης...»

— «Δὲν ἔχω κόρη!» τοὺς ἀπαντοῖσα.

— «Μὰ γαί, μπάρομα-Κουτώ, μὸς ἔλεγαν. Εἶδα τὴν κόρη σου, τὴ μικρὴ σου Ἰωάννα... Τὴ λένε μάλιστα ἐκεῖ «ἡ Ἰωάννα ἡ Μελαχροινή».

Κι' ἐγὼ, θυμωμένος, τοὺς φώναξα ἄγρια τότε:

— «Θ' ἀνοίξω μὲ τὴν ἀξίνα μου τὸ κεφάλι ἐκεῖνου ποὺ θὰ μὸς ξαναμλήσῃ γι' αὐτὴ τὴν κόρη...»

— Ἐτσι, ἀπὸ τὴν ντροπῆ μου, ἄρχισα σιγά-σιγά νὰ μὴν τοῦμὸ νὰ βγῶ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μου... Δὲν ἐτόλμησα νὰ πάω παιὶ στὸ Παρίσι ἀπὸ φόβο μήπως συναντήσω ἐκεῖ καμιά γυναίκα τοῦ δρομοῦ, ποὺ θὰ ἦταν ἡ κόρη μου... Ἡ κόρη μου!... Χά!... Χά!... Μὰ δὲν ἔχω παιὶ κόρη ἐγὼ... Ἐβγα ἔξω, Ἰητάνα!... Ἐβγα ἔξω γογγόρα!...

— Πατέρα!... Χάρι!... Χάρι!... ἐτραυλίσε ἡ Ἰωάννα.

— Θὰ φύγεις ἢ θὰ σὲ πετάξω ἔξω!... τῆς ξαναπέ ὁ γέρος.

Καὶ τὴν ἔπασε ἀπὸ τὸ χερὶ γιὰ νὰ τὴν βγάλῃ ἔξω... Μὰ ἡ Ἰωάννα κροατίταν ἀπὸ τὰ ἔπιπλα, ὀλομίζοντας: — Ἐλεος!... Ἐλεος!... Πατέρα!... — Ἐξω!... Ἐξω!... Ἐξω!... μούγκριζε ἄγρια ἐκεῖνος.

Καὶ τὴν ἐτραβοῦσε μὲ ἀγῶνα πρὸς τὴν πόρτα...

Ἐκεῖνη τὴ στιγμῆ, κατακόκκινο, καταιφιρωμένο, μὲ τὰ μαλλιά του ἀνακατεμένα ἀπὸ τὸ παγγινῖο, τὸ παιδιὸ τῆς Ἰωάννας ἐμπῆκε μέσα στὴν κἀμαρη, ἀκούηοντας τῆς κραυγῆς τῆς μητέρας του... Μὲ τὰ μικρὰ χεράκια του ἀνασῆκωσε τὰ ἔναθὰ μαλλιά του καὶ στέκοντας μισροστὰ στὸ γέρο, τοῦ εἶπε σταθερά:

— Γιατί κάνεις τὴ μαμὰ νὰ κλαῖη, ἀφοῦ αὐτὴ μὸς εἶπε πὸς ἐσὺ εἶσαι ὁ παπποῦς μου;...

Ὁ μπάρομα Κουτώ ἄφησε τότε τὴν Ἰωάννα καὶ μὲ τὰ μάτια ξαφρασμένα κίτταξε τὸ παιδιὸ ἀφανος, ἀμίλητος. Κανουῖφρια αἰσθητὰ τὸν ἐπλημμύριζαν ἐκεῖνη τὴ στιγμῆ... Ἦθελε νὰ μλήσῃ, μὰ ἐτραυλίσε παιά...

Δάκρυα ἄξαφνα πλημμύρισαν τὰ μάτια του... καὶ γιὰ νὰ τὴν κρύψῃ, ἀρπάζοντας τὸ μικρὸ μὲ τὸ ἕνα του χερὶ, τὸ σῆκωσε στὴν ἀγκυλιά του, ἐνῶ μὲ τὸ ἄλλο ἀγκυλιάσε τὴν κόρη του...

Ἐπειτα ἄρχισε νὰ τοὺς φιλάει καὶ ποὺς δὸς μὲ πάθος...

ALEXIS BOUVIER

